

ТЕМИ ДЛЯ РОЗМОВ

TEMATY DO ROZMÓW

Теми для розмов про
нас і наші країни.
Польською та українською
мовами.

ЧАСТИНА
П'ЯТА

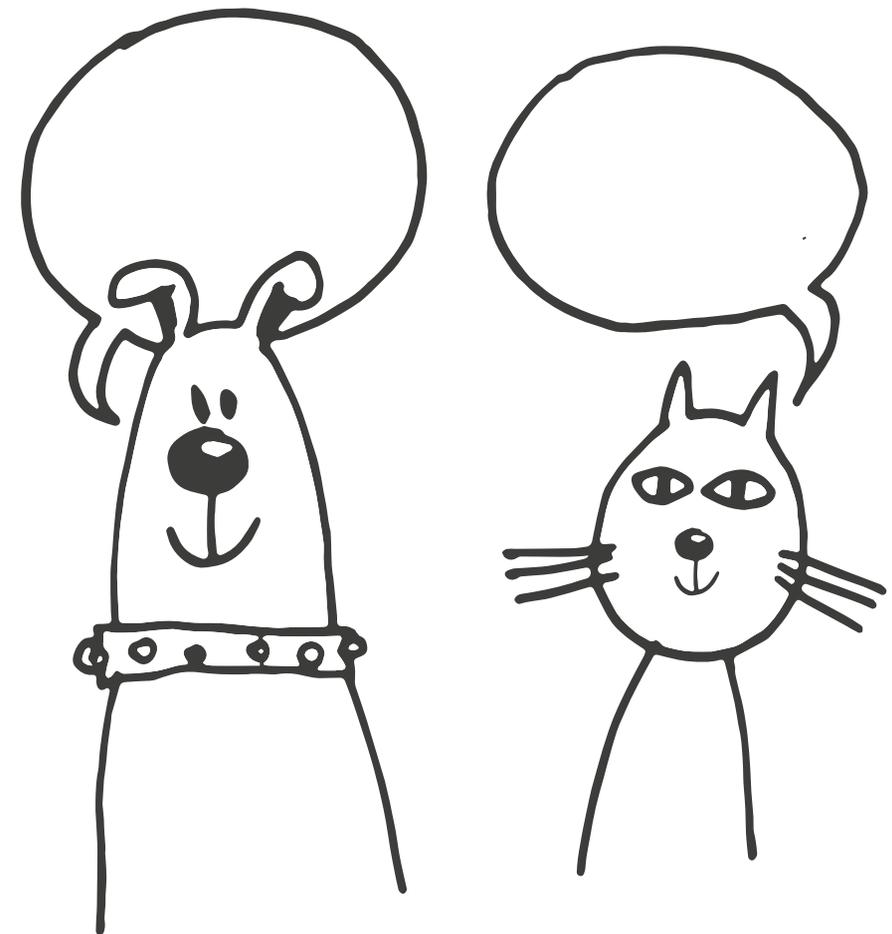
ТЕМИ ДЛЯ РОЗМОВ

TEMATY DO ROZMÓW

Текст: Мая Крамер, Кароліна Лаубе Крамер
Мериторична консультація: Управління освіти столичного міста Варшави
Переклад: Світлана Дахно
Педагогічна консультація: Ірина Іванюк, кандидат педагогічних наук
Графічний дизайн і верстка: Кароліна Лаубе Крамер
Ілюстрації: OUZO DESIGN

Видавці:
Фонд «Кохая Польшу», e-mail: fundacja@kochampolske.eu
Союз польських метрополій, e-mail: biuro@metropolie.pl

ISBN: 978-83-7781-164-1

© Copyright by Фонд „Кохая Польшу”

Варшава 2022

Всі права захищені

– MAJA KRÄMER & KAROLINA LAUBE KRÄMER –

ДОРОГІ БАТЬКИ, БАБУСИ ТА ДІДУСИ, СУСІДИ, ВЧИТЕЛІ, ОПІКУНИ!

Ви тримаєте у Ваших руках збірку універсальних матеріалів: «Теми для розмов з дітьми». Запропонуйте їх своїм підопічним. Спонукайте їх до спільного цікавого й творчого проведення часу зі своїми ровесниками з-за кордону.

Пропозиція

Не маючи вибору, не з нашої вини, ми всі опинилися в ситуації, в якій мусимо собі дати раду. Сподіваємося, що наш світ дуже швидко повернеться до нормального життя, що ми знову будемо жити спокійно, нормально. Не відчуваючи загрози, без страху, страждань і сліз. Треба перечекати цей складний період. Легше пробудити в собі надію, коли ви не самотні, діючи, а не будучи пасивним, займаючись творчою діяльністю, що надає сенс життю. Давайте спільно використаємо обставини та час, щоб:

- представити один одному свою країну, культуру та звичаї;
- поділитися досвідом, емоціями;
- краще пізнати і зрозуміти один одного;
- хоча б на хвилину відкинути думки про сумну реальність і посміхнутися, хоча б на хвилину;
- почати вивчати мову сусідів;
- можливо встановляться взаємини, що переростуть у довготривалу дружбу.

Розмовляючи, діючи, роблячи щось спільно, легше зберегти ілюзію нормальності, хоча ситуація не є нормальною.

Про „Теми для розмов з дітьми”

Всіх нас приголомшила ситуація. Ми знали, що повинні реагувати швидко та конструктивно. Готуючи цей матеріал, ми використали книгу „Неочевидна Польська Складанка”, що запрошує до розмов про Польщу між різними областями і незалежно від поколінь. „Складанку” написано для дітей та підлітків, а також їхніх опікунів, які проживають у Польщі. Саме тому в ній посилення на польську реальність: мову, культуру, традиції та географію. Тепер ми використовуємо цю публікацію, щоб поговорити з вами. Вона про Польщу, тому може допомогти нашим гостям почуватися впевненіше. Найважливіша її мета - пізнати один одного.

Діємо так швидко, як тільки це можливо, немає часу на те, щоб створювати все з нуля. Пам’ятайте:

- тексти написано з орієнтацією на польського читача;
- ми їх не змінювали (хоча є винятки);
- кожен текст перекладено українською мовою професійними перекладачами;

- ми представляємо ідентичні матеріали для ілюстрацій: польською і українською мовами;
- до кожної теми додано спеціальну рамку з пропозиціями перших кроків для спільних розмовах – це натхнення та ідеї для спільної активності.

Щоб якомога швидше надати вам готовий матеріал, ми розділили його на частини - наступні теми будемо викладати послідовно.

Про що розмовляти?

Незалежно від обставин, доба має 24 години. Як проводити час під одним дахом? Що робити? Ключ – розмова, під час розмови час летить швидко. Варто розмовляти, щоб було приємно та, щоб хоча б на хвилинку, відволекти думки від понурої, трагічної реальності.

З чого почати? У стресовій ситуації складно придумати тему, навіть таку, яка б здавалася очевидною. Тож, ми пропонуємо підводки до розмов, починаємо з них. Теми – це лише початок. Ваші подальші дискусії та діяльність можуть йти в будь-якому напрямку, відповідно до вашої волі, бажань і зацікавлень.

Про що говорити? Обидві наші країни є темою. Нас більше об’єднує, ніж розділяє, хоча раніше ми цього не усвідомлювали. Ба, ми навіть не думали про нашу близькість. Після розмов виявиться, з обох точок зору, що у нас так само, як і у вас, тільки трохи інакше. Насправді, без винятку, немає теми, яка б нас не об’єднувала.

Тем для розмов буде багато.

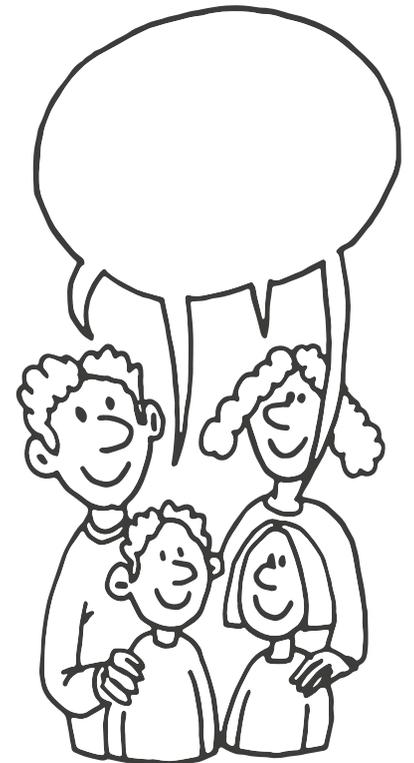
Як користуватися матеріалами?

Запропоновані теми стосуються повсякденного життя, універсальних переживань, їх можна обговорювати на будь-якому рівні: від наймолодших до найстарших, незалежно від поколінь. Матеріали розраховані на дітей, хоча буде приємно, коли до розмови долучаться батьки (за бажанням дітей).

Ви обираєте тему, розмовляєте, дієте.

Ви можете використовувати матеріали на електронних пристроях або роздрукувати їх. «Теми для розмов з дітьми» підготовлено в найпростішому, чорно-білому графічному варіанті. Аркуш формату А4 можна легко роздрукувати навіть на найзвичайнішому принтері.

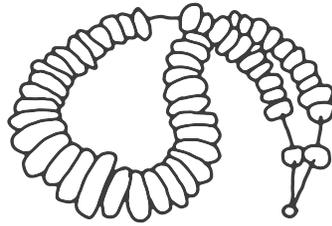
**Тримаємо кулачки за всіх вас!
Союз польських митрополій
та Фонд „Я люблю Польщу”.**

БУРШТИН

ІСТОРІЯ ЗАСТИГЛА У КРАПЛИНІ СМОЛИ

На балтійських пляжах часом можна помітити бурштин – скам'янілу крапельку смоли хвойних дерев, що сформувалася тисячі, мільйони років тому. А в ній, наприклад, застиглу муху, або інше створіння, свідка історії. Декоративний і цілющий камінь — у вигляді жовтих, коричневих, зелених і навіть чорних камінців, або маленьких грудочок — несе в собі добру енергетику, магію. Балтійський бурштин, відомий як слов'янське або балтійське золото, здавна високо цінується як ювелірний матеріал, ідеально підходить для виготовлення намиста, браслетів і кілець. Бурштином торгували ще в Стародавній Європі, це був дуже коштовний матеріал, його високо цінували на півдні Європи. Найвідоміший Бурштиновий шлях з'єднував балтійські землі з містами Середземномор'я. Численні археологічні знахідки свідчать про те, що в період раннього середньовіччя бурштин возили і до Чорного моря – українським бурштиновим шляхом. Дорогоцінне каміння транспортували сухопутними та річковими маршрутами: Віслою, Бугом, Прип'яттю, Дніпром.

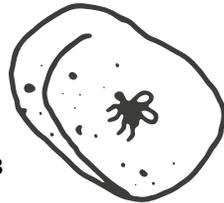

МОВНЕ СЛІДСТВО

Багато століть тому бурштинові шляхи пролягали через багато культур і країн.

Чи ти знаєш інші визначення слова „бурштин”? Звідки вони беруться? Проведи слідство, знайди джерела та заповни словничок назв бурштину в різних культурах і мовах. Цивілізація:

- грецька _____
- римська _____
- арабська _____
- германська _____
- слов'янська _____
- українська _____

ФОРМУЛЯР

Я маю свій власний бурштин ТАК НІ

Бурштин викликає в мене позитивні емоції ТАК НІ

Бурштин має в собі щось захоплююче і чарівне ТАК НІ чому _____

Як буду на Балтійському морі, то пошукаю бурштин ТАК НІ

Зі знайденого бурштину зроблю _____

Мені більше подобається бурштин: світлий темний

Я бачила/бачив на власні очі муху, або інше створіння застигле у бурштині
ТАК НІ

Я проводила/проводив експеримент, чи бурштин притягує папірці
ТАК НІ

Про що можна сказати, що має бурштиновий колір?

Бурштин має лікувальні властивості. Настоянка на бурштині допомагає при

З чим ще у мене асоціюється бурштин, з якими місцями, подіями та історіями?

Найвідоміший витвір з бурштину – це _____

ПЕРШИЙ КРОК

Запитайте один одного, чи ви знаєте, що таке бурштин?

Пошукайте інформацію про бурштиновий шлях, який вів від Балтійського до Чорного моря. Перевірте дані, знайдіть цікаві факти про археологічні знахідки бурштину в обох наших країнах. Подивіться в Інтернеті наскільки різним буває бурштин. Чи згодні ви, що ці камені мають силу?

ДАЧНИКИ-САДІВНИКИ

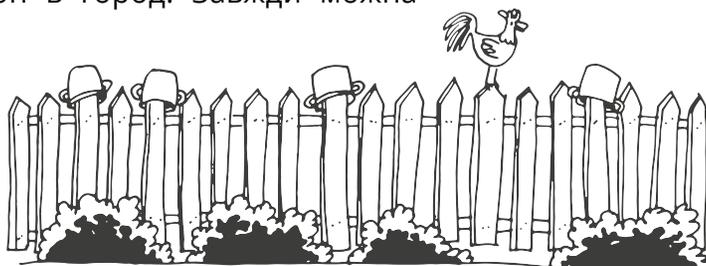
ПОВЕРНЕННЯ В МИНУЛЕ

Дачні ділянки мають давню історію. Перші з них у Польщі були засновані наприкінці XIX століття, а зараз їх вже майже мільйон! Вони мали і мають багато завдань: забезпечують містянам можливість контакту з природою, дають змогу змістовно та корисно проводити час, дозволяють бабусям і дідусям бути з онуками, знайомити онуків зі світом природи. Вони приносять додатковий дохід продавцям свого врожаю та є оазисом для птахів і комах, а також покращують якість повітря в містах. Разом з хвилиною захоплення розвитком цивілізації, лунали голоси про ліквідацію садів – адже на їх місці можна було б побудувати багато торгових центрів і паркінгів! Але оскільки садівники – це велика група виборців, міські сади збереглися. Коли ми почули новину про те, що в світових мегаполісах – Лондоні, Парижі, Нью-Йорку – скрізь, де тільки можна, висаджують сади, мають городи, вирощують овочі, фрукти та трави, нам одразу стало легше – це у нас є! Завжди було!

МІНІ ВИРОЩУВАННЯ

Приємно мати власні посіви, спостерігати за природними процесами: від насіння до моркви, від запиленого яблуневого цвіту до яблуні. Хто має свій сад, город, розуміє цикл дозрівання фруктів і овочів, усвідомлює, що без самовідданої праці комах, які запилюють квіти, не було б їжі. Щоправда, не у кожного є земельна ділянка чи дача під містом, але кожен може щось посіяти, посадити, обробити. Як план-мінімум можна зробити міні-теплицю на підвіконні або перетворити балкон в город. Завжди можна проявити ініціативу і запропонувати сусідам створити клумби на загальній території. Може вдасться посадити фруктове дерево?

Зроби це.

ЛАНЦЮЖОК ЩАСТЯ

Приємно подарувати комусь приємному щось приємне. Ще краще, коли подарунок зроблений власноруч. Для цього ідеально підійде вся домашня консервація, бажано з фруктів та овочів з власного городу.

У тебе є садок - зірви те, що підходить для консервації та зроби кілька банок для себе. Подаруєш своїм близьким при нагоді. Це краще, ніж подарунок з магазину, тому що ти додаєш частинку свого серця. Це багато чого коштує. У тебе нема садку? Купи щось на ринку і дій, як описано вище.

СЛІПЕ ТЕСТУВАННЯ ПРОДУКТІВ

У це важко повірити, але це правда: багато дітей, які живуть у містах, не знають, як виглядають і дозрівають овочі та фрукти, звідки вони беруться, як ростуть. Може це й не дивно, адже вони завжди їдять щось „з контейнера“ чи „з пакета“, „з холодильника“ чи „з супермаркету“? Трохи сумно.

Навіть якщо ти знаєш, як виглядає морква і можеш відрізнити цибулю-порей від селери, ти можеш організувати гру „сліпий тест“. Тема: овочі та фрукти. Організація: кілька осіб, різні сільськогосподарські культури, коробка з отвором для руки або сумка, в яку можна покласти овочі та фрукти, зав'язані очі. І все. Кожен розпізнає по дотику рук: що це? Наступне тестування – тест на смак: хто розпізнає найбільше? Після гри приготуйте та з'їжте разом корисний салат чи щось інше.

ПЕРШИЙ КРОК

Чи знаєте ви ті самі фрукти та овочі? Вирощувати зелень на підвіконні можна цілий рік – може ви зробите спільну плантацію? Навесні варто посіяти - згідно з інструкцією на упаковці - насіння деяких овочів. Потім треба лише обробляти рослини і дочекатися врожаю. Кажуть, що з ними слід розмовляти, бо тоді вони краще ростуть. Порівняйте, хто має кращий хист до вирощування рослин. Вивчіть принаймні 30 назв овочів і фруктів іншою мовою.

ХАРЦЕРСТВО- ПЛАСТУНСТВО

ШКОЛА ЛІДЕРІВ

Союз польського харцерства (ZHP), громадський просвітницький рух, зародився в 1910 році. Історія харцерства пов'язана з історією Польщі – періодами поневолення та свободи. Ідея руху заснована на служінні, братерстві та самовдосконаленні. Чудова ідея для активного дитинства та юності, розвиваючі уроки не за партами, а в житті, в дії. Ні зухам [пластунам], ні харцерам ніколи не буває нудно, вони завжди в дії. Разом можна цікаво розважатися, пізнавати життя та допомагати іншим. Хороший досвід стане у нагоді в дорослому віці. Багато людей, які хочуть змінити світ, мали певну активність у скаутингу. Можливо їхнім дороговказом є послання, яке власним прикладом передав своїм підопічним Олександр Камінський – активіст ZHP, співторець „Сірих шеренг”, автор „Каміння на шанець”, вихователь молоді – завжди бути відважним і гарно відрізнитися.

УДОСКОНАЛЮЙ ВМІННЯ

Харцерки і харцери здобувають досвід у дії. Вони відкривають для себе нові зацікавлення та розвивають здібності, удосконалюють свої практичні навички, перевіряють вміння на практиці. Список харцерських навичок дуже довгий і різноманітний – кожен може вибрати напрямок розвитку та діяльності, які йому до душі. Вибір багатий, зокрема такі навички: самаритянські, природничі, харцерські, кулінарні, фінансово-економічні, інтендантські, просторові, краєзнавчі та туристичні, контактні, мовні, наукові, спортивні, мистецькі, соціальні та громадянські, комп'ютерні, підтримка духовної та релігійної освіти, хобі.

Знайди повний список навичок в Інтернеті. Швидко та інтуїтивно вибери ті, які ти хотіла б/хотів би отримати. Подумай, чому ці, а не інші. Кожному щось інше до вподоби, адже ми всі різні. Варто розвивати зацікавлення відповідно до своїх бажань, йти по життю прислухаючись до власних покликів. Можливо ти якраз прокладаєш свій шлях розвитку в майбутньому? Може це твоя дорога? А може ти додаси до списку інші навички, особливо ті, які тобі близькі? Що ти найкраще вмієш? Яка твоя стихія? Де ти пасуєш?

РУКА ДОПОМОГИ

Харцери допомагають чим можуть. Вони завжди і скрізь там, де потрібна допомога. Останнім часом вони прийшли на допомогу – як кажуть, приступивши до служби – біженцям з України, мільйонам жертв російської агресії, людям, які шукають притулку. З перших днів вторгнення в Україну харцери створювали штаби допомоги, діяли на кордоні, на вокзалах, у приймальних пунктах. ZHP відкрив свої лави для дітей і молоді, які приїжджають з України, та запросив їх до спільної роботи.

Незалежно від того, чи ти належиш харцерства, чи ні, можеш приєднатися до діяльності, долучитися та допомогати. Особливо в кризових ситуаціях, коли діє правило „всі руки на допомогу”, кожна пара рук на вагу золота. Твоя також.

СПІЛЬНІ ВИТОКИ

Громадсько-педагогічний рух під назвою скаутинг (з англ. scout – розвідник) розвивається у світі з початку ХХ століття, а основоположником принципів і виховної методики молоді був британський військовий Роберт Баден-Пауелл. Сьогодні в усьому світі налічується понад мільйон скаутських команд. Польське харцерство – це різновид скаутингу, в Україні функціонує Пласт, тобто Українська Скаутська Організація. Харцери і пластуни, харцерки і пластунки, несучи службу, подібним чином формують свій характер.

ПЕРШИЙ КРОК

В обох країнах діють схожі організації для дітей та молоді.

У вас є досвід скаутингу? Якщо так, то яка різниця між діяльністю таких організацій у ваших країнах? Які існують схожі методи виховання? Дізнайтеся про перелік скаутських навичок у кожній з країн. Визначте які з них вам притаманні. Чи ваші відповіді схожі? Обговоріть, чи методика навчання і розвитку на дієвому прикладі, на практиці є більш ефективною, ніж зубріння напам'ять, щоб щось здати.

МИКОЛАЙ КОПЕРНИК

ЗУПИНИВ СОНЦЕ. ЗРУШИВ ЗЕМЛЮ

Він був поляком чи німцем? Чоловіком чи жінкою? Християнином, а може ні? Це важливо? Чи мають такі питання сенс у світлі науки про світ? Він був генієм, видатною постаттю свого часу, революціонером у науці, багатокультурним європейцем. Вивчав астрономію, право та медицину. Був не тільки астрономом і лікарем, а й займався економікою та військовою стратегією. Відомий своїм проривом у знаннях про Всесвіт, він спростував існуючу теорію і послідовно відстоював геліоцентричну концепцію у своїй книзі „Про обертання небесних сфер” 1543 року — це він зупинив Сонце і зрушив Землю. Коперник, який багатьох здивував, відкрив і описав основну природу - погані гроші витісняють гарні - універсальний закон, який діє донині не тільки по відношенню до грошей. Пам'ятаймо про Коперника. Він - важлива постать.

ЗДИВУВАННЯ

Ти спостерігаєш за світом. Подивись навколо і подумай, де в нашому сучасному житті кращі гроші програють гіршим? Тебе це дивує? Чи це нормально? Як на це реагувати? Чи буде так завжди і скрізь? Як ти думаєш, чому? А може, цей закон поширюється і на інші сфери життя, суспільну позицію? Ти помічаєш такі явища?

ПЕРШИЙ КРОК

Знайдіть в Інтернеті сайт Центру науки „Коперник”, названого на честь цього відомого вченого. Можливо ви також знайдете інші інституції, що займаються популяризацією науки? Може вам вдасться відвідати (навіть віртуально) найближчий науковий центр? Пізнавайте світ разом. Подумайте до чого ваша душа лежить — якби ви стали вченими, то в якій галузі? Обговоріть теж тему свободи науки і думок, цензури, що накладається на факти.

ЧИ ЦЕ ВКЛАДАЄТЬСЯ В ГОЛОВІ?

Праця „Про обертання небесних сфер”, написана понад двісті років тому (майже всередині XIX століття!), була в списку заборонених книг. Мабуть, католицька церква визнала, що правда є загрозою для світу. Це були складні часи для науки і прогресу, але...

Чи спадають тобі на думку приклади з життя, коли представлення фактів, правдивих доказів і надання свідчень загрожує негативним наслідками, зокрема багаторічним ув'язненням? В яких країнах використовується така практика? Кому і за яких обставин корисні такі маніпуляції, брехня, цензура? Можливо, напишеш/намалюєш, підготуєш у будь-якій формі маніфест протесту: немає згоди на приховування правди, на фальсифікацію фактів, на брехню чи маніпуляцію. НІ!

СПРАВА

Якби Коперник був живий зараз, він би жив у Куявсько-Поморському воєводстві. Його рідне місто Торунь, як одне з небагатьох польських міст, має збережений автентичний середньовічний план вулиць і будинків. Зберігся і будинок Коперників, де, ймовірно, народився вчений.

Відчуй і подумай: чи у Торуні вчений почував себе як вдома? Що цікавого міг би тепер розповісти світові Микола Коперник? Чи відкрив би він щось нове? А може, він був би в захваті від сучасних технологій? Уяви розмову з ним. Де б ти не був, можеш здійснити віртуальну прогулянку по музею Миколая Коперника, відвідати його будинок, відчутти атмосферу давнини.

„ЛОКОМОТИВ”

НАЙВІДОМШИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ВІРШ ДЛЯ ДІТЕЙ

Несподівано – гудіння.

Несподівано – свистіння.

Пара – бух.

Колеса – в рух.

Спочатку поволі – немов черепаха – неквапливо,

Рушила машина по рейках – сонливо.

Геніальний текст про локомотив Юліана Тувіма майоріє у пам'яті й звучить у вухах кількох поколінь поляків. Вірш перекладений усіма мовами, відомий дітям усього світу. Динамічна, ритмічна картина слів, сповнена звуків і рухів. Читати і слухати цей вірш – суцільна радість. „Локомотив” декламував сам поет, є також його чудові акторські виконання, як, наприклад, інтерпретація Войцеха Семіона чи Пьотра Фрончевського. „Локомотив” – як ідеальна музична композиція, тільки написана словами. Це як „Болеро” Моріса Равеля – послухай і порівняй. Він також повільно розкручується, а потім мчить. І так то то , так то то, так то то, так то то! ... Класика!

СПІЛЬНЕ ЧИТАННЯ ВГОЛОС

Читати разом цікавіше, ніж може здаватися. Сформууй нову звичку. Як-небудь, після вечері або в дощовий день, спробуйте прочитати „Локомотив” спільно, у родинному колі. Якщо сподобається гра з цим текстом, то потім ви можете читати вголос все, що завгодно: романи, вірші, науково-популярну літературу. Навіть щоденні газети чи підручники перед тестом. Хто раз спробує, той буде щоразу повертатися до цієї звички. Треба лише почати. Дай шанс собі та компанії – купи лотерейний квиток!

ДОМАЛЬОВКА-РОЗМАЛЬОВКА

Намалюй та розфарбуй потяг. Заповни 10 вагонів вантажем – товарами і предметами, що виготовляються у наш час, персонажами з нашої реальності, про яких автор і подумати не міг, бо їх на той момент не було на світі. Вони ще навіть не проросли в уяві його сучасників. Чи маємо повний комплект? Рушаємо!

НОВА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ

Може ти знаєш «улюблене» запитання для учнів (це наш сарказм та іронія): що мав на увазі автор? Відповісти міг би лише автор, але читачі можуть вільно інтерпретувати вірші. Позачасові твори набувають нового значення, відкриваються для нових реалій. А якби так зробити нову інтерпретацію вірша і пошукати значення „Локомотива”, які б відповідали нашому часу? Перша, але не єдина підказка: екологічні загрози. Подумай, що може бути синонімом вугільного локомотива в сучасному світі? Що символізують вантажі, що перевозяться вагонами? Чому йому так важко? Куди так мчить по коліях головний герой? Яка станція призначення? Спробуй пояснити сам і познайомся з авторською інтерпретацією.

ПЕРШИЙ КРОК

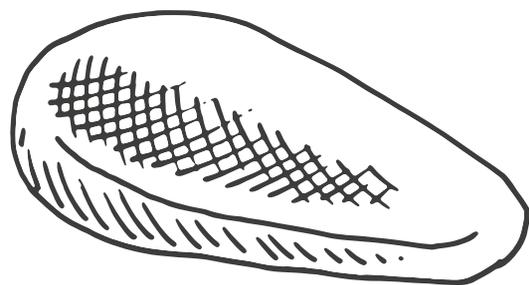
Перегляньте разом інтерпретацію вірша (наприклад, у виконанні актора Пьотра Фрончевського на YouTube). Перекладіть у Google текст вірша українською. Окрім основного перекладу, ви також почуєте фонетичний запис, який дозволить вам разом прочитати вірш українською. Зробіть постановку. Це буде весело. Який улюблений вірш українських дітей? Його точно можна прочитати разом, а може ви пошукаєте альтернативну інтерпретацію для сьогодення?

МОЛОКО

ХТО ЗНАЄ СМАК СІЛЬСЬКОГО СИРКУ?

Кожен хоче чимось відрізнятись, пишатися своїм. Сири також мають конкуренцію. Французи мають блакитні сири, голландці славляться твердими жовтими сирами, італійці – неповторним смаком моцарели. А ми маємо сільський сирок, єдиний у своєму роді. Хто ще не скуштував, повинен надолужити. Раніше у кожному селі була закупівля молока. На світанку господарі ставили перед воротами бідони зі щойно видоєним молоком. Його збирали місцеві молочні кооперативи, а їхня пропозиція була простою та базовою – молоко, масло, сметана, білий сир. Сьогодні ж більшість молока надходить від корів, які утримуються в промислових умовах. Доїння повністю автоматичне, а молочне виробництво ультрасучасне. Вибір продуктів неймовірно широкий, на прилавках постійно з'являються нові смаки. Ми – молочний гігант і важливий експортер молочних продуктів. Крім того, що клієнти цінують їх високу якість та смак, важливо ще й те, що наше молоко вважається чистим, екологічним.

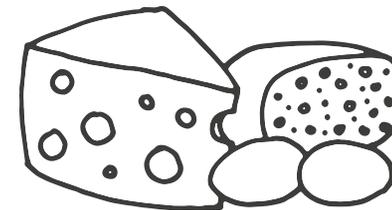

СТАРІ ЧАСИ

Запитай у бабусь і дідусів як було з молоком колись. Можливо, вони розкажуть тобі про молочників і молочні пляшки, виставлені за дверима, молочну кампанію в школі, про плівку на молоці. Запитай (може, вони знають?), чому колись молоко згорталось природним шляхом, а сьогодні ультрапастеризоване молоко не може згортатися? Поговоріть про білі сири у формі трикутника, загорнуті в марлю, постійну відсутність жовтого сиру в магазинах, єдине доступне сухе молоко (у синій упаковці з білою крапелькою) для немовлят і дітей, перші гомогенізовані сирки в картонних стаканчиках і молочно-коктейльні бари. Ти переконаєшся, що два покоління назад, думки про запаси молочних продуктів не давали заснути вночі. Порівняйте молочні реалії у твоїй родині: тоді й сьогодні.

Я ЦЕ ЛЮБЛЮ!

Проаналізуй свої (сімейні) покупки, подивись на виробників. Молочні продукти яких марок найчастіше потрапляють у твій холодильник?

Мій улюблений молочний продукт - це _____

Мій улюблений сирок - це _____

Мій улюблений йогурт - це _____

Моє улюблене молоко - це _____

Мій улюблений твердий сир - це _____

Моя улюблена сметана - це _____

Мій улюблений кефір/ряженка/кисле молоко - це _____

Моя улюблена молочна страва - це _____

Цікаво, чи ти знаєш смак свіжовидоєного молока? Любиш, не любиш?

АЛЬТЕРНАТИВНА ДЕГУСТАЦІЯ

Набуває актуальності дискусія про шкідливість масового виробництва молока: корови проводять життя в негуманних умовах, а парникові гази (метан), що утворюються в процесі розведення жуйних тварин, потрапляючи в атмосферу, прискорюють кліматичну катастрофу. Можливо можна і варто замінити коров'яче молоко на вегетаріанську версію? Перевір, чи можна зробити „молоко“ з рослин. Експериментально ти переконаєшся, що можна. Знайди рецепти та приготуй принаймні три види замінників коров'ячого молока самостійно. Спробуй. Чи вони смакують так само? Яке „молоко“ найкраще? Виріши, чи ти зробиш невеликий екологічний крок вперед.

ПЕРШИЙ КРОК

Молоко та молочні продукти, ймовірно, є частиною вашого щоденного раціону (відомо, це - джерело кальцію!). Розкажіть про свої улюблені смаки та продукти. Цікаво, чи ви коли-небудь робили молоко з різних рослин? Пошукайте рецепти, „виготовляйте“ разом. Проведіть домашню дегустацію.

ТОРУНСЬКІ ПРЯНИКИ

ЦЕ ТРЕБА СПРОБУВАТИ. НАЙКРАЩЕ НА МІСЦІ. В ТОРУНІ.

Рецепт торунських пряників зберігався протягом століть. Він має давню історію - перший, ймовірно, випекли понад 700 років тому. Оригінальна рецептура є однією з найстаріших в Європі. Традиція зберігається, пряники популярні, тому що вони смачні, що підтверджує той факт, що «торунські пряники» входять до двадцятки найвідоміших брендів у Польщі. Торунь може похвалитися легендою про створення пряників. А було це так – Катажина, дочка торунського пекаря, готувала бенкет для короля, який мав відвідати місто. Бджоли підказали їй уві сні чи нашептали на вухо, щоб вона додала мед у хлібне тісто. І що? Еврика! Випічка вдалася блискуче, а король прославив пряники на всю Європу. І так створено торунські пряники, що пахнуть медом, адже мед – основа! Найвідоміші з них названі на честь героїні легенди - катажинки. У Торунському музеї пряників можна дізнатися все про ці медові тістечка, послухати дивовижні історії та спекти власноруч. Торунь – безперечна столиця медових делікатесів, але спокуситися пряниками з морським візерунком у Щецині теж варто.

ТЕМАТИЧНИЙ ЯРМАРОК

Організуй місцеве свято пряників. Пряники можна приготувати самостійно – це тісто легко замісити, тому воно вдається навіть дошкільнятам.

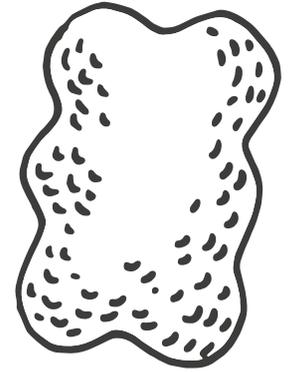
Вибери нагоду або влаштуй пряниковий ярмарок на іншому місцевому заході. Заохоть своїх колег зробити випічку — довільний пряник чи прянички. Їх можна комусь віддати чи продати, а зароблене витратити на спільну мету. До речі, можна також організувати конкурс на кращу випічку.

ЗРОБИ ЦЕ

Рецепт найпростіших пряників:

ІНГРЕДІЄНТИ:

- 1 кілограм пшеничного або житнього борошна (можеш змішати)
- 400 грамів меду
- 400 грамів твого улюбленого цукру (коричневого, білого або цукрової пудри)
- 1/2 упаковки масла
- 2 яйця
- 2 чайні ложки очищеної соди
- приправа для пряників (гвоздика, кориця, аніс, мускатний горіх, перець)

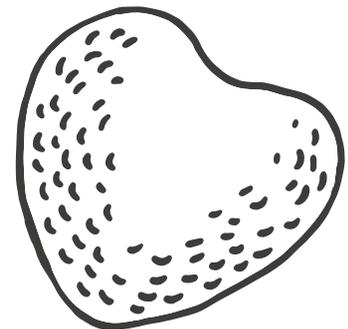

ВИСТАЧИТЬ ТАКИХ ДІЙ:

- Вершкове масло розтопити на повільному вогні, додати мед і цукор (до розчинення).
- Охолодити масу.
- Додати борошно, змішане з содою.
- Замісити гладке тісто.
- Присипати робочу поверхню борошном і розкачати тісто.
- Вирізати пряники. Вони повинні потрапити на ялинку? Настав відповідний момент, щоб, за бажанням, зробити отвір для нитки.
- Випікати при температурі 160-180 градусів Цельсія всього кілька хвилин (перевіряючи, щоб вони не випікалися занадто сильно).
- Прикрасити на свій смак і можливості.
- Смакувати наодинці або поділися з ближніми.

ФОРМИ

Катажинки [як хмаринки], сердечка, кола. Найкращі кондитери мають традиційні форми для випікання пряників і пряничків. Створи свою форму для пряників. Випікай і ділися.

ПЕРШИЙ КРОК

Чи в Україні є випічка схожа на торунські пряники?

Дізнатися які на смак сучасні торунські пряники можна, придбавши упаковку в найближчому магазині. Можете теж прийняти виклик і спільно спекти домашні пряники за обраним рецептом. Завдання нескладне, інгредієнти легкодоступні. Сформуєте пряники і прикрасьте їх. Це може стати класним подарунком!

НАЦІОНАЛЬНІ КОСТЮМИ

БАРВИСТІ. БАГАТІ. ВЖЕ МАЙЖЕ НЕІСНУЮЧІ

Чудові, повні фантазії традиційні народні костюми залишилися в минулому. Шкода, адже вони справді красиві, колоритні, рясно прикрашені дивовижними деталями, мотивами та аксесуарами. На щастя, вони бувають джерелом натхнення для модельєрів етнічної моди, які черпають натхнення з народних традицій. Завжди щось є. Їх можна побачити на власні очі в Етнографічному музеї та в музеях під відкритим небом. Пісенні й танцювальні колективи – „Мазовше” та „Сілезія”, а також місцеві фольклорні колективи виступають послами народних костюмів. У минулому, в кожному регіоні був традиційний одяг – жіночий і чоловічий, повсякденний і святковий. Сьогодні лише в деяких з регіонів зберігся звичай одягати їх на великі урочистості та свята. Ті, хто вирішує продовжити традицію, роблять це не з примусу, не через силу, а за власним бажанням, з гордістю. Повний народний костюм – це інвестиція; ці витвори мистецтва, виготовлені вручну за оригінальним дизайном, коштують цілі статки. Нехай їх пам’ятають якомога довше.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОТОЧЕННЯ

Сягни до джерел. Поговори зі своєю родиною, дізнайся, звідки походять ваші предки. Можливо у пам’яті збереглися спогади, сімейні фотографії, а на них увічнені предки в регіональних костюмах. Може хтось пригадає назви, пов’язані з такими костюмами (у кожному регіоні були свої визначення частин та елементів костюма), може найстарші ще пам’ятають обряди, звичаї, анекдоти, що передаються з покоління в покоління. Схоже на те, що буде цікава сімейна розмова – повернення до витоків.

PIERWSZY KROK

Якщо ви хочете здійснити подорож у минуле, пошукайте традиційні костюми в різних регіонах ваших країн (мінімальний план: у регіонах, звідки родом ваші родини). Переконайтеся на власні очі наскільки вони різноманітні, барвисті та гарні. Чи в обох країнах про них так само починають забувати? Перебуваючи в народній атмосфері, зробіть разом витинанки.

НАТХНЕННЯ

У сучасному світі народні костюми не збуджують увагу, але може варто дати їм шанс? Переглянь народні костюми в Інтернеті. Цікаво, чи тебе щось надихне, чи ти можеш уявити себе в якомусь вбранні? З якого регіону, на твою думку, національний одяг є найгарніший? По можливості, варто переглянути мистецький виступ у виконанні фольклорного ансамблю та дозволити собі поринути у народну атмосферу. Кожен може відразу зазирнути в Інтернет, вибрати гурт, пісню і помилуватися: костюмами, музикою, співами, танцями.

РУЧНА РОБОТА

Дуже популярним, традиційним елементом народного мистецтва є витинанки - міні-витвори мистецтва. Детальні, симетрично вирізані мотиви: людські фігури, півні, дерева, квіти та різноманітні повторювані композиції прикрашають сільські хати з кінця XIX ст. З великих аркушів паперу створювали ажурні занавіски-витинанки. Сучасний дизайн охоче використовує народні мотиви з витинанок, вони використовуються у візерунках килимів, тканин і кераміки. Більше захоплення світу викликав дизайн польського павільйону на ЕХРО 2010 у Шанхаї, що нагадував народну витинанку.

А може ти зацікавишся витинанками? Обов’язково подивися класичні приклади рукоділля в Інтернеті. Ти знайдеш багато шаблонів, онлайн-посібників „як це зробити”. Ніщо не заважає самостійно повчитися вирізати. Почни з найпростіших форм, може геометрична зірка, сніжинка? Практикуйся до досконалості, тому що вправи шліфують майстерність.

Привітання наймолодших гостей з України

Ласкаво просимо на гостинну землю Польщі. Добре, що ми можемо зустрітися, хоча за драматичних обставин. Війна не повинна бути частиною нашого життя, але вона стала. Ніхто з нас не хоче такого світу. Ми знаємо, що Ваші серця, думки, емоції там, в Україні. Ви були змушені покинути свої домівки, друзів, свою країну. Допомогати – наш людський обов'язок, але ми хочемо, щоб Ви знали, що ми допомагаємо Вам не почуття з обов'язку – ми допомагаємо, бо цього прагне наше серце. Ми з Вами і будемо з Вами. Ми пропонуємо допомогу, гостинність, розмови та підтримку. Ви можете розраховувати на нас.

